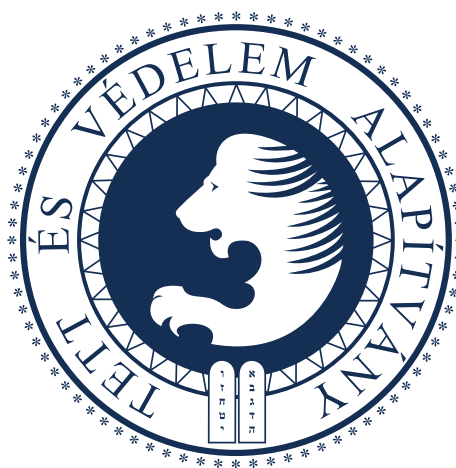

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ

2019. FEBRUÁR

BRÜSSZEL INTÉZET

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	5
A Tett és Védelem Alapítvány	6
Összefogás	6
Brüsszel Intézet	6
A jelentésről	7
Módszertan	8
Antiszemita gyűlöletcselekmények – 2019. február	11
További gyűlöletcselekmények	15
Közösségi hírek, reakciók	18
Hivatalos és civil reakciók	19
Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról	21
Egyéb hírek	22
A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos eljárásban kezdeményezett ügyei	23
A hónap krónikája	24
Kapcsolat és támogatás	26
Felhasznált irodalom	28
Impresszum	30

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az antiszemitizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb feltétele a helyzet pontos ismerete, az antiszemitizmus valódi elterjedtségének vizsgálata. A Tett és Védelem Alapítvány egyik célja éppen a kérdést övező ismerethiány felszámolása. Ennek eszköze többek között a folyamatos és szakmailag megalapozott közéleti monitoring-tevékenység, mivel a tényleges információk összegyűjtése, elemzése nélkül nem lehet valós védelmet biztosítani a közösség számára. A monitoring eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel közzéteszi.

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: az antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel, illetve a gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentés ezt a kettőt összefoglalóan gyűlöletcselekményeknek nevezi. Mindkettő esetében fontos kritérium, hogy azok elkövetésekor azonosítható az antiszemita motiváció. Míg azonban az előbbieket a büntetőjog szerint bűncselekményeknek minősülnek, az utóbbiak ezt a szintet nem érik el. A teljes kép felrajzolásához azonban mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Az események regisztrálásán kívül fontos azok különböző jellemzőinek számbavétele is. A dokumentálás során ezért egyrészt rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére, célpontjára, következményeire vonatkozó adatokat. Másrészt különböző cselekménytípusokat is megkülönböztetünk.

Ebben a hónapban Alapítványunk hét antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, melyek a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartoztak. Az első esetben az idén is megrendezett Becsület napjáról adtunk hírt, mellyel kapcsolatban a TEV feljelentést is tett önkényuralmi jelkép használata miatt. A második esetben a Fidelitas egyik videójáról számoltunk be, amelyen egy náci karlendítés található. A harmadik esetben az Echo TV egyik műsoráról adtunk hírt, ahol burkolt zsidózással „Jáknak” neveztek egy képviselőt. A negyedik esetben jobbikos képviselőkről kerültek ki korábbi hangfelvételek, amelyekben antiszemita véleményüknek adtak hangot. Az ötödik esetben egy debreceni Csenedőrnapi megemlékezésről adtunk hírt. A hatodik esetben Bayer Zsolt betelefonálás műsorában adott elő egy nő egy zsidóviccet. A hetedik hír egy bejelentéssel kapcsolatos, melyben egy antiszemita falfirkára hívták fel Alapítványunk figyelmét.

A További gyűlöletcselekmények kategóriájába ebben a hónapban két hír került.

Ebben a hónapban a Tett és Védelem Alapítvány egy új jogi eljárást kezdeményezett. A Becsület/Kitörés napi náci megemlékezésen egy személy horogkeresztes zászlóval a kezében teljesítette a túrát. A fentiek miatt Alapítványunk feljelentést tett.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

Az antiszemitizmus jelensége nem új keletű Magyarországon. A korábban tapasztalt gyűlöletbeszéd azonban egyre jobban eluralkodik a közéletben. A helyzetet súlyosbítja, hogy a nyíltan antiszemita, rasszista nézeteket valló Jobbiknak negyvenhárom országgyűlési képviselője van, így az antiszemita gyűlöletbeszéd a parlamentben, valamint szervezett rendezvényeken is sokkal inkább megjelenik. Ezek a tényezők hívták életre a Tett és Védelem Alapítványt. A Tett és Védelem Alapítvány a hazai jogrendszer által biztosított civil szerveződési lehetőségek közül az alapítványi formát választotta; bejegyzése 2012 novemberében történt meg. Az Alapítvány a romló minőségű közbeszéd, a kirekesztés, az antiszemitizmus táptalaját adó ismerethiány, valamint az atrocitások és a törvénszegések elleni erélytelen jogi

fellépéssel szemben kíván új alternatívát nyújtani.

ÖSSZEFOGÁS

A Tett és Védelem Alapítvány bejegyzett civil szervezet. Az Alapítvány munkájában közreműködők között vannak a status quo/chábád EMIH, a reform irányzatú Szim-Salom vezető személyiségei és az irányzatoktól független, de a társadalom elismert tagjaiként számon tartott emblemikus személyiségek egyaránt. Az Alapítvány kurátorai megjelenítik a Magyarországon működő legfontosabb zsidó vallási és kulturális irányzatokat és így szimbolikusan is kifejezik, hogy az antiszemitizmus elleni fellépés mindannyiunk közös ügye.

BRÜSSZEL INTÉZET

Az antiszemita gyűlöletcselekmények monitorozását a Tett és Védelem Alapítvány által életre hívott Brüsszel Intézet, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) által kidolgozott és javasolt módszerek alapján végzi. Az Intézet, a monitoringmunka során, az antiszemita jelenségeket különböző, standardizált források által nyújtott információk alapján rögzíti és elemzi. Az incidenseket hét különböző kategóriába soroló monitoringmunka forrásai többek között: az Intézet saját Kutatási és Incidenskövetési Csoportjának forrásai, a sajtóban és a közmédiában fellelhető információk, valamint a kormányzati szervekkel kötött megállapodás keretében lehetőség nyílik a bírósági, a bünyügyi és egyéb államigazgatási területek adatbázisaiban fellelhető releváns adatok felhasználására is. Az

Intézet létrehozta és üzemelteti az +36 510 0000 számon elérhető FORRÓDRÓT-ot, melyen antiszemita és zsidóellenes megnyilvánulások bejelentésére nyílik lehetőség.

A Brüsszel Intézet kutatási terve a havi rendszeres monitoringjelentések közzétételén túl magába foglalja egy átfogó, a zsidóságot érintő, kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmazó kutatást, valamint az egész társadalomra kiterjedő felmérést az antiszemitizmus jelenlegi helyzetével kapcsolatban. A program részét képezi továbbá egy olyan differenciált képzési program kialakítása, mely az állami ügyintézés különböző szintjei és szereplői számára biztosít felkészítést a rasszista és antiszemita jelenségekkel kapcsolatos fellépésről, eljárásokról iskolai és továbbképzés-rendszerű tananyagok formájában.

A JELENTÉSRŐL

A magyarországi antiszemitizmus megítélése, kezelése sokszor rendkívül szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A tényleges helyzet megismerése a valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele, ezért a Tett és Védelem Alapítvány feladatának tekinti, hogy pontos és minél teljesebb képet adjon a magyarországi antiszemitizmus mértékéről. Ennek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek¹ monitorozása. Ennek eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel teszi közzé. A havi beszámolókon kívül minden évben részletesebb elemzéseket is magába foglaló összefoglaló jelentést készít az adott évben elkövetett cselekményekről.

A gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekménytípusoktól. Ezek a bűncselekmények egyfajta üzenetnek tekinthetők, így túlmutatnak magán a cselekedeten. Ez a többletjelentés a társadalom különböző szinterein manifesztálódik: az egyén, a megtámadott csoport és végül az egész társadalom szintjén. Az áldozatok pszichológiailag, érzelmileg nagyobb traumát élhetnek át. Ennek a cselekménytípusnak nagy hatása van arra a csoportra nézve is, amelyhez a megtámadott egyén tartozik. Ezen cselekmények áldozatai sokszor felcsereélhetőek, mivel számtalan esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott – éppen megtámadott – csoport tagja. Éppen ezért ezen csoport tagjai érzelmileg szintén involválódnak, illetve attól félhetnek, hogy a jövőben ők maguk is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontjaivá válhatnak. Ez különösen igaz azokra a csoportokra, melyek hosszú idő óta ki van-

nak téve ennek. Annak hosszas bizonyítása pedig szükségtelen, hogy a zsidóság ebbe a körbe tartozik. Ezek a cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Egyrészt felbátorítja az elkövetőket vagy akár másokat, hogy a jövőben hasonló cselekményeket kövessenek el, másrészt pedig az ilyen esetek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve is súlyos következményekkel járhat. (Levin és McDevitt 1999, 92–93; OSCE/ODIHR 2009a, 19–21; OSCE/ODIHR 2009b, 17–18; Perry 2001, 10)

Általánosságban elmondható, hogy kevesebb gyűlöletcselekményt jelentenek, illetve dokumentálnak, mint amennyi valójában megtörténik. Az áldozatok sokszor nem jelentik ezeket a rendőrségnek. Ennek több oka lehet. Egyrészt sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik ezeket az eseteket, akár a felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat. Az áldozatok érezhetnek szegényt is vagy tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül. Az alulminősítés is sok esetben előfordul, vagyis a hivatalos szervek nem állapítják meg a gyűlöletmotivációt. Éppen a civil szervezetek azok, akik segíthetnek ezen problémák orvoslásában. Különösen hasznos lehet az állami szervekkel – például rendőrséggel, ügyészséggel – való együttműködés.² A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy a hivatalos szervek figyelmét felhívják az országban elkövetett, gyűlöletmotiválta cselekményekre. Az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendek rajzolhatók fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra való terelésében, elláthatják az áldozatok védelmét, illetve más módokon segíthetik őket. Ezek a szervezetek közvetítőként is szolgálhatnak az áldozatok és a rendőrség között. (OSCE/ODIHR 2009b, 34–36)

¹ Ezek részletes definícióját lásd a *Módszertan* részben.

² Jó példa erre a Community Security Trust (CST) és a londoni, illetve a manchesteri rendőrség együttműködése. (CST 2013)

MÓDSZERTAN³

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlöletmotiválta incidensekkel. Jelentésünkben a kétféle cselekményt együttesen gyűlöletesselekményeknek nevezzük. Ezeket az EBESZ a következőképpen definiálja⁴ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁵
- gyűlöletmotiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. A magyar büntetőjog kétféle gyűlölet-bűncselekményt nevesít: a közösség tagja elleni erőszak, valamint a közösség elleni uszítás büntetést. Az újonnan elfogadott Büntető törvénykönyv (2012. évi C. törvény) az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekményekről szóló XXI. fejezetének 216., valamint a köznyugalom elleni bűncselekményekről szóló XXXII. fejezetének 332. szakasza foglalkozik ezekkel. A közösség tagja elleni erőszak büntetése akkor állapítható meg, ha az elkövető a sértettet azért, mert az valamely védett csoporthoz tartozik, bántalmazza, kényszeríti. Ezen kívül akkor is, ha riadalomkeltésre alkalmas kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít. A büntetést csak akkor valósul meg, ha ennek konkrét sértettje van. A közösség elleni uszítás leginkább gyűlöletbeszédet jelent, és a tényállás megállapításának

feltétele, hogy azt nagy nyilvánosság előtt követik el. Az uszítás nem konkrét személy, hanem egy csoport ellen irányul. Fontos kiemelni, hogy más bűncselekmények is minősülhetnek úgy, hogy azokat rasszista indítékkal követték el. Ebben az esetben a bíróságnak súlyosabb ítéletet kell hoznia.⁶ (TASZ 2012, 3–4) Ezekon kívül a Btk. 333. szakasza a nemzetiszocialista rendszer bűnei tagadásának büntetéről szól. A 335. szakasz pedig a különböző önkényuralmi jelképek (többek között horogkereszt, SS-jelvény, nyilaskereszt) terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tételeit tiltja.

Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő. A monitorozás során gyűlöletesselekménynek tekintünk egyrészt mindent, ami a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába esik. Ezek lehetnek a Büntető törvénykönyv által nevesített bűncselekmények (közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban más a Büntető törvénykönyvben szereplő tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható. A gyűlöletincidensek azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített⁷, indikátorok vizsgálata alapján

³ A módszertanunk lényegében változatlan a monitoringtevékenység 2013 májusi megkezdése óta. A módszertant Barna Ildikó dolgozta ki, az ő szövegét emeltük át ebbe a fejezetbe. Az apró formai változtatásokat külön jelezzük.

⁴ A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakrabarti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, azonban a gyakorlati munkában nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

⁵ Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény. (OSCE/ODIHR 2009a, 24) Ennek általunk való kezeléséről lásd később.

⁶ A Btk. szó szerint nem tartalmazza a rasszista indítékot, de például az „aljas indok” minősítést kimeríti, ha valaki ilyen indítékkal követ el bűncselekményt.

⁷ Ezeket a *Módszertan* későbbi részében mutatjuk be.

döntünk arról, hogy az adott tettnek lehet-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Különösen fontosak számunkra az áldozatok bejelentései. Ha az áldozat nekünk nem tud, vagy nem akar bejelentést tenni, akkor egy közvetítő bevonásával értesülhetünk az incidensről. Ilyen közvetítő lehet az áldozat hozzátartozója, ismerőse, az eset tanúja vagy egy másik civil szervezet. A bejelentések megkönnyítését szolgálja az Alapítvány – korábban említett – huszonegy órás telefonos forródrótja. Ezen kívül lehetőség van online bejelentésre, amelynek során a bejelentő még inkább megőrizheti anonimitását.

Az Alapítvány deklarált célja, hogy kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel lehetséges, hogy az áldozat először hozzájuk fordul vagy egy szemtanú őket értesíti.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: a televízió, a rádió, valamint a sajtó nyomtatott, illetve internetes változata. A jelentés lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

Ezen médiumok monitorozását egyrészt fizetett szakemberek látják el professzionális sajtófigyelés keretei között, másrészt önkéntesek is folyamatosan figyelik a médiumokat és a kinyert információt továbbküldik a Brüsszel Intézet munkatársainak feldolgozásra. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség szerint a média egy mind nagyobb szeletét folyamatos monitorozás alatt tarthassuk. Ez kiterjed nagyjából az összes fogható tévé- és rádióadóra, az összes nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, illetve az interneten nem csupán a hírportálok, de a közösségi oldalak és a szélsőséges, uszító honlapok monitorozására is. A monitorozás folyamata szisztematikusan, pontosan kidolgozott sztenderdek alapján történik.

A monitorozott gyűlöletcselekmények között vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban

olyanok is, amelyeket rögzítünk, de a havi statisztikába nem számítjuk bele.⁸

Gyűlöletesemények, amelyek beleszámítanak a statisztikába

- csak Magyarországon történt gyűlöletesemények; függetlenül attól, hogy az áldozat magyar állampolgár-e
- minden cselekedet, esemény, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ahol a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény, épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társul további explicit antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon, amelyeket jelentettek a Tett és Védelem Alapítványnak
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelezése egyes zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és a cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha azok túlmennek a politikai közlésen és hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, amelyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek

Gyűlöletesemények, amelyek nem számítanak bele a statisztikába⁹

- Magyarországhoz, magyarországi zsidósághoz kötődő antiszemita gyűlöletcselekmények, amelyek valamiért nem tartoznak a statisztikába. Ennek több oka lehet: nem Magyarországon történtek, nem egyértelműsíthető az antiszemita szándék, nem világosak az eset körülményei, vagy egyszerűen nincs olyan súlya a történéseknek.

⁸ Ennek kialakításához felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

⁹ A statisztikába nem számító gyűlöletcselekmények leírását pontosítottuk, ez eltér a 2013-as indulás utáni meghatározástól.

- Gyűlöletkifejezések, amelyek honlapon, kommentekben és online fórumokon rendszeresen megjelennek és nem érkezett róluk személyes bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz.
- Egyéb hírek, melyek csak közvetetten kapcsolódnak az antiszemitizmushoz

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Korábban említettük, hogy különböző indikátorokat használunk, amelyek segítségével valószínűsíthető, hogy az adott cselekedet elkövetésének motivációja előítélet volt. Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, a cselekmény helyszínére, időpontjára, az esemény esetleges előzményeire vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen, milyen – akár büntetőjogi – következményei.

Az egyes cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeinek megragadása is. Az esetek tipizálását kétféle módon is elvégezzük. Az egyik kategóriarendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, holokauszttagadás.

A másik kategorizáláskor a *Nézzünk szembe a tényekkel!* ajánlása alapján hétféle cselekménytípust különböztetünk meg, amelyek a következők (CEJI 2012, 10–12):

- Emberölés: halált okozó, személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
 - személy elleni támadás, amely súlyos testisértést okozhat
 - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
 - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek élete veszélybe kerül
 - bombák és levélbombák
 - emberrablás

- Támadás
 - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
 - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
 - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is ide értve, amikor a dobás célt tévesztett
- Rongálás
 - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
 - tulajdon meggyalázása
 - gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet
- Fenyegetés
 - egyértelmű vagy konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
 - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán megtévesztés volt
 - zaklatás
 - rágalmozás
- Gyűlöletbeszéd
 - nyilvános gyűlöletbeszéd
 - virtuális gyűlölet
 - sértő magatartás
 - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
 - irodalom és zene
- Diszkriminációs esetek

Fontosnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8) A statikus adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.¹⁰ Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

¹⁰ Eppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK – 2019. FEBRUÁR

A Tett és Védelem Alapítvány februári monitoringtevékenysége során hét antiszemita gyűlöleteseményt azonosított, melyek a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartoztak.

GYŰLÖLETBESZÉD

Náci karlendítés a Fidelitas videóján?

Forrás: zsurpubi.hu

2019. február 6-7. A zsurpubi.hu internetes híroldal cikkezett róla, hogy a Fidelitas ifjúsági szervezetének facebookos borítóvideóján Oláh Gellért látható, amin ismert náci karlendítést használ. Oláh Gellért az Echo Tv egyik állandó interjúalánya, a 888 újságírója. A videó 6. másodpercénél látható az ominózus karlendítés:

Az eset után Oláh Gellért Facebook-oldalán azt írta: „A tegnapi napon nyilvánosságára került rólam egy felvétel, a képen felemelt karral, ujjukat mutató emberek között az látszik mintha félreérthető mozdulatot tennék a kezemmel. Természetesen ez nem az, aminek látszik, de tisztában vagyok azzal, hogy ilyen helyzetekben a magyarázkodás nem erősíti, hanem gyengíti a kijelentéstevő hitelét. Ezért a mai napon a közösségem iránti tiszteletből, és felelősségem teljes tudatában megválok a 888.hu-tól. Felmondásomat a főszerkesztő elfogadta.”

Idén is volt Becsület napja rendezvény Budapesten

Forrás: nepszava.hu; hyg.hu; merce.hu; MTI; index.hu

2019. február 8-9; 15; 19. Idén a hatóságok részben megtiltották a neonáci eseményt. A rendőrség Népszavának küldött indoklásában az áll: *"Megállapítható, hogy a megemlékezések szélsőséges nézeteket valló csoportokhoz kötődnek. A rendezvények lebonyolítása, így különösen az ott elhangzott beszédek, azok tartalma, zenei betétek stílusa, résztvevők megjelenése önmagukban és összességében is alkalmasak a külső szemlélőben félelemkeltésre, riadalom okozására a köztudomásúan országos jelentőségű történelmi emlékhelynek minősülő Kapisztrán téren."*

A rendőrség döntésében szerepet játszott az is, hogy az eseményen számítani kell olyan szélsőséges csoportok megjelenésére, amelyek jelenléte esetén a „rendezvény megtartása a demokrácia lényegéhez tartozó közrend és köznyugalom jelentős mértékű támadásával is együtt járhat”. Ezzel szemben a magyar állam számára a nemzetközi szerződések korlátozást, tiltást tesznek lehetővé. Továbbá fennáll a veszélye annak, hogy olyan szélsőséges eszmék terjesztésére kerülhet sor, amelyek „más személyek, így esetlegesen a második világháború érintett áldozatainak emlékét”, valamint a „jelenleg is élő hozzátartozók személyhez fűződő jogait, emberi méltóságát” sértenék. Ugyanakkor a rendőri tiltás a hasonló szellemiségű Kitérés teljesítménytúrára nem vonatkozott: annak gyűlekezőhelye február 9-én, szombaton délután a Kapisztrán téren volt.

A Kitérés teljesítménytúra programja – ahogyan azt a szervező, a Légio Hungária honlapján is közzétette – a meghirdetetthez képest módosult, de a Városmajorban megtartott megemlékezéssel folyt le, rendőri biztosítással. Itt gyűltek össze szélsőjobboldali szervezetek február 9-én délután, hogy megemlékezést tartsanak a német és a ma-

gyar csapatok 1945-ös kitörési kísérletének 74. évfordulóján. A felvonuló több magyar és külföldi szélsőjobbos szervezet szerint ők csak II. világháborús hősökre emlékeznek és kirándulnak az erdőben.

A beszámolók szerint közel ötszáz – nagyrészt feketébe öltözött – résztvevő egy Vas-keresztrel és egy katonai sisakkal kombinált feszület, valamint Festung Budapest feliratú molinó mögött vonult a megemlékezés helyszínére. Festung, azaz: erőd. Budapestet 1944. december 1-én Adolf Hitler nyilvánította erődé.

Az antifasiszták szerint viszont a Becsület napja egy nemzetközi náciitalálokzó, ezért az Autonómia csoport ellentüntetést szervezett a Széll Kálmán térre. A Mércse beszámolója szerint ellentüntetők egy csoportját kisebb atrocitás is érte. Ahogy a rendezvény túra

forrás: index.hu

része elkezdődött a legtöbben hazaindultak, azonban információjuk szerint egy hazafelé tartó ellentüntető csoportot megtámadta egy feketébe öltözött társaság. A megtámadott csoport egyik tagja elmondta, hogy miután a békés demonstrációjuknak vége lett, hazafelé indultak, és miután már nem volt körülöttük egy rendőr sem, az ismeretlenek rájuk támadtak, elvettek tőlük két zászlót, egy embert a falnak dobtak, illetve többeket megütöttek. A vadhajtasok.hu nevű, Bede Zsolt által kezelt portál közben úgy tűnik, magára vállalta a támadást, mert mint írják: „Meguntuk, hogy külföldről importált antifasiszták fényegessenek”.

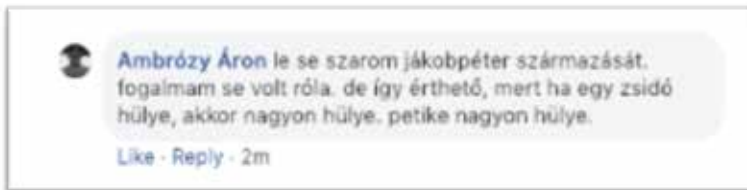
Az Index ugyanakkor beszámolt arról is, hogy a Kitörés emléktúrán ismeretlenek – feltehetően német állampolgárok – horogkeresztes zászlókkal vonultak. Emiatt a Tett és Védelem Alapítvány feljelentést tett önkényuralmi jelkép használata miatt – lásd a *TEV hivatalos eljárásban kezdeményezett ügyei* fejezetben. A Demokratikus Koalíció közleményben jelezte, ők is feljelentést tettek, a Liberálisok főpolgármester-jelöltje, Sermer Ádám közleményt adott ki arról, hogy ilyen jelképeknek nincs helye a közéletben.

Alapítványunk közleményt adott ki az eseménnyel kapcsolatban a Magyar Televízió M5 csatornáján Ez itt a kérdés címen futó műsora miatt. „Szervezetünk döbbenettel és értetlenkedéssel értesült arról, hogy a magyar állami televízió egyik erre a rendezvényre reflektáló műsorában arra tettek kísérletet, hogy hősként emlékezzenek a fővárost pusztulásra ítélt SS haderők követőire. A műsorban becstelen módon a „hősök”-nek tekintett SS-katonák hamis látszata teljesen ignorálta az ostrom alatt elszenvedett magyar honfitársaink szenvedéseit és emberek ezreinek halálát.” Alapítványunk emlékeztetett arra a tényre, hogy az adást készítő televíziós csatorna főszerkesztője az a Siklósi Beatrix, akinek egykori antiszemita kirohanásait 2014-ben még Erdő Péter Esztergom-Budapesti főegyházmegye érseke, Magyarország prímása is elítélte, az M5 csatorna élére történő kinevezését, alkalmatlansága okán a TEV is kifogásolta. „A Budapestet pusztulásra ítélt SS-haderők semmilyen katonai teljesítményét a magyar társadalmi emlékezet számára nem szabad példaként állítani” – véli a TEV, amelynek vezetése méltatlannak érzi a magyar köztelevízió erre tett kísérletét.

Radikális jobboldali szervezetek több mint húsz éve emlékeznek a budai várba szorult német és magyar csapatok 1945. február 11-én történt, a Vörös Hadsereg ostromgyűrűjéből való kitörési kísérletére. A hatóságok többször betiltották az eseményt, máskor Budapest külterületén, vagy egy nyilvánosságtól elzárt helyen, magánterületen engedték csak megrendezni, tavaly azonban a budavári Kapisztrán téren gyűlhetek össze a szélsőjobboldaliak.

Burkolt zsidózás az Echo TV-n
Forrás: nepszava.hu; index.hu;
hvg.hu; zsurpubi.hu; hirtv.hu

2019. február 15. „Az ECHO TV 2019. január 1-i Keménymag című véleményműsorában vállalhatatlan kijelentések hangzottak el Jakab Péter Jobbikos országgyűlési képviselő személyével kapcsolatban. Az ECHO TV Zrt. elnézést kér a politikustól és a nézőktől, és a továbbiakban eltekint a műsorban eddig szereplő vendégek meghívásától” - jelent meg később az Echo TV honlapján. A közlemény értelmében a csatorna a jövőben nem hívja meg Megadja Gábort (888), illetve Vésey Kovács Lászlót és Ambrózy Áront (Pesti Srácok).

forrás: zsurpubi.hu / facebook.com

Az ügy előzménye, hogy Jakab Péter a Jobbik szóvivője és országgyűlési képviselője közzétett a Facebook-oldalán egy videót az említett adásból, ahol a vendégek többször is "Jakob Péternek" nevezik őt, amit burkolt (?) zsidózásnak tart. "Az Auschwitzban megölt dédapám miatt változtatták meg a fideszesek önkényesen a nevemet vagy ez olyan általános dolog a „polgári” oldalon? Netán a fideszes Jakab Istvánt is Jakob Istvánózzák?" - írta a felvétel mellé a politikus. Jakab szerint a bocsánatkérés a minimum, ám kifogásolta, hogy önmagától, a műsor adásba kerülése után nem lépett a csatorna. Szerinte a műsorvezetők "kispályások" Bayer Zsolthoz képest, ha a tévé komolyan gondolja a polgári értékrendet, akkor eltávolítja a kamera közeléből mindazokat, akik így nyilvánulnak meg.

Tovább súlyosbítja az ügyet, ahogy azt az Index cikke megjegyzi, hogy az Echo TV és 888.hu – amelyeknek képviselőjében a műsorban Megadja Gábor szerepelt – a "Zsidó Olimpiaként" emlegetett Maccabi Európa Játékok médiapartnerei, ami még kellemtlenebbé teszi a dolgot.

A zsurpubi.hu híroldal megjegyzi, hogy az eset után a Pesti Srácok nem határolódott el újságíróitól. Hozzátették, Ambrózy Áron a Facebook-oldalán tovább folytatta gondolatmenetét: elmondása szerint nem tudta „jákobpéter” származását, de „így már érthető, mert ha egy zsidó hülye, akkor nagyon hülye. petike nagyon hülye”

Az Echo TV-s zsidózás után
jobbikosokról kerültek ki felvételek

Forrás: hirtv.hu; origo.hu

2019. február 16; 19-20. A Hír TV számolt be arról, hogy Jakab Péter kiválasztott néphez tartozó bűnözőkről beszélt, és zsidózó vicceken nevetett több, most előkerült, de több évvel korábban készült videófelvétel tanúsága szerint.

Az egyik felvételen az látható, hogy a politikus egy 2010-es miskolci lakossági fórumon Pörzse Sándor zsidózó viccén nevet. „A Salamon nevű kereszténydemokrata ember azt mondta...(nevetés), már jó,

mi? Salamon bá'...de úgylis néz ki...(nevetés)” – hangzik el a felvételen. Jakab Péter a miskolci Jobbik elnöke, a rendezvény házigazdájaként a háttérben állva derült azon, hogy párttársa Salamon László KDNP-s politikus nevével és vélt származásával szórakoztatta a hallgatóságot. Pörzse azt is mondta, hogy „két kérdést nem lehet megkerülni, a zsidókérdést és a cigánykérdést, ha ezt a két kérdést a politika megkerüli, akkor az én gyereke, az Ön gyereke helyett Rosenstein gyerek fog állást kapni 15 év múlva”. Az Origo felkereste a Magyar Hang szerkesztőségét, hogy továbbra is tagja marad-e az ott készülő Kötöttfogás című műsornak. A Magyar Hang nem határolódott el Pörzsétől.

Egy másik felvételen, egy lakossági fórumon, Tiszalúcon, a 2010-es kampányban a börtönviszonyokról értekezve beszélt a kiválasztott néphez tartozó bűnözőkről. „Ha bizonyos kiválasztott néphez tartozik az illető, akkor a miskolci Dolce Vita luxusétteremből kell számára étket szállítani, mert ott kóser módon tudnak főzni, és neki még ahhoz is joga van...nehogy már! Egy bűnözőnek joga van...majd ha megbűnhődik, akkor megint lesz joga,

de addig ne legyen már joga, hogy neki kóser kaját kell hozni egy olyan étteremből, ahova az átlag miskolci be sem mer térni, mert olyan az árszínvonal” – jelentette ki akkor a Hír TV elmondása szerint.

Ezek után az Origo ismertette azt is, hogy még 2014-ben Jakab nyílt levelet írt Köves Slomó vezető rabbinak, melyben többek között azt írta: *„A magyar nemzet semmivel sem tartozik a zsidóságnak. Se bűnbánattal, se jóvátétellel. Ha Ön nem így gondolja, akkor én is aggodom. Egyszerű honpolgárként. Magyarokért”.*

Csendőrnapi megemlékezés Debrecenben

Forrás: Tett és Védelem; facebook.com

2019. február 16-17. Bejelentés érkezett Alapítványunkhoz, hogy Debrecenben koszorúzással egybekötött megemlékezést tartott az Új Magyar Gárda a Józsai Köztemetőben Herczeg János csendőr főtorzsórmester, Józsa egykori parancsnok sírjánál. Az eseményről a Facebookon a Debreciner nevű közösségi oldal számolt be. A képek tanúsága szerint az eseményen maroknyi, feketébe öltözött ember jelent meg. A meghívó alapján egy lelkipásztor „áldást mondott” a helyi csendőrvezetőre.

forrás: facebook.com

Az eseményhez hozzászólók rosszsallásokat fejtettek ki és súlyos szégyennek nevezték azt, hogy ilyen megtörténhet ma Magyarországon.

Bayer Zsolt betelefonálójával együtt nevetett egy zsidó viccen

Forrás: magyarhang.org

2019. február 20-21. A Karc FM február 20-i délutáni Paláver című betelefonálás műsorában egy asszony egy „ütős” viccet szeretett volna elmesélni. A műsorvezető, Bayer Zsolt kérte is, hogy „így a végére” ossza meg vele. A betelefonáló elkezdte zsidó viccét, majd a zsidó szereplőt következetesen többször is „Jakab Péter-félé”-nek nevezte – illetve neki küldte a viccét is. A poénon közösen kuncogott a műsorvezetővel. Bayer Zsolt egy fél mondattal sem vetette fel, hogy a „Jakab Péter-félézés” nem elegáns, de még inkább: nem elfogadható szófordulat.

Mint arról e havi jelentésünkben beszámoltunk, az Echo Tv Keménymag című műsorában Jákobként emlegették Jakab Péter jobbikos képviselőt, jó ötletnek gondolva a más nevével és származásával való viccelődést. A szereplőket a csatorna vezetése később lecserélte.

Antiszemita falfirka egy hirdetésen

Forrás: Tett és Védelem

2019. február 27. Bejelentés érkezett Alapítványunkhoz, hogy a IX. kerületben a Lechner Ödön fasornál, a Tóth Kálmán utca magasságában ismeretlenek Dávid csillagot rajzoltak az ATV híradóját hirdető egyik plakátra. Az üvegfelületű hirdetési felületre fekete festékkel a híradós arcára rajzolták a csillagot.

Alapítványunk munkatársai a helyszínre mentek és eltávolították az antiszemita firkálmányt.

forrás: Tett és Védelem

TOVÁBBI GYŰLŐLETCELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány monitoring-tevékenysége során 2019 februárjában két olyan esetet azonosított, amely bár gyűlöletcselekmény, az időpontja ismeretlen, vagy jelentéktelenségük illetve az antiszemita szándék egyértelműségének hiánya miatt nem képezik részét a statisztikának.

*Karácsony Gergely szerint
vállalható a Jobbik*

Forrás: hirty.hu; origo.hu;
zsido.com; nepszava.hu; 168ora.hu;
magyarnemzet.hu

2019. február 5-7; 11; 14-15. Karácsony Gergely, a Párbeszéd társelnöke a Hír TV Magyarország élőben című műsorának vendége volt, ahol közölte a műsorvezetővel, hogy nem tud tőle olyan nyilatkozatot idézni, amelyben azt mondta volna, hogy nem hajlandó együttműködni a Jobbikkal. Földi-Kovács Andrea erre válaszul felidézte Karácsony 2017 októberében ezzel ellenkező tartalommal tett nyilatkozatát, majd felidézett néhány, a Jobbik politikusai által elkövetett cselekedetet.

"Durva megfogalmazása ez a dolgoknak" – így reagált a riporternek arra a felvetésére, miszerint Gyöngyösi listázta volna a zsidó származású képviselőket. "Nem gondolom, hogy ez önmagában nácizmus, nagyon rossz mondat volt" – tette hozzá. Egy mondatral később pedig kerek-perec kijelentette, hogy nem nácizmus zsidó képviselőket listázni.

Kulesár Gergely Duna-parti cipőbe köpős mutatványát visszataszítónak értékelte, sőt, ez már szerinte is kimeríti a nácizmus fogalmát. *"Ennek a fiatalembernek nem találkoztam a nevével az elmúlt időszakban" – mondta mentegetésképpen arról a politikusról, aki jelenleg a Jobbik regionális igazgatója. "Olyan nagy vezető nem lehet, ha sem ön, sem én nem tudom, hogy milyen vezető" – tette hozzá Karácsony.*

Továbbá szerinte Sneider Tamás romavéréssel alapvetően nincs gond, mert régi történet, a cigányverős mondatával még annyira sem, mert az *"egy kiragadott beszélgetés volt, ami egy nagyon-nagyon rossz vicc volt."*

Szerinte egyébként a Mi Hazánk Mozgalom elvitte a nácikat a Jobbikból, és érdekes módon az ő karlendítési ügyeik nincsenek a Hír TV témáinak terítékén. Hozzátette azt is: *„A Jobbik múltja vállalhatatlan, de a Jobbik pozitív változáson megy keresztül, és ha sikerül közös alapokat találni, az együttműködésben rejlik a jövő”* – vélte a Párbeszéd politikusa.

Az eset nagy felháborodást váltott ki, az EMIH és a Mazsihisz is elítélte a politikust. Köves Slomó, az EMIH vezető rabbija kijelentette: *„A zsidóság számára az antiszemitizmus elleni cselekvés nem egy politikai kártya, amelyet igény szerint lehet éppen a színére vagy a visszájára fordítani. Számunkra ez a mindennapi biztonság kérdése. A Jobbik (...) az antiszemitizmusban és rasszizmusban fogant. Ez a párt sohasem határolódott el korábbi önmagától, sohasem vált meg azoktól, akik ezeket a nézetek szították és tették a magyar társadalom egy jelentős része számára legitimé.”* A Hír TV-ben elmondta azt is, szerinte a zuglói polgármester túlmélt egy határon. Szerinte az ellenzék az antiszemita kijelentések miatt hiteltelenné válik a választók szemében.

„Egy olyan párt tagjain, azokon az embereken, ahol az egyik zsidó állampolgárok listázását kívánja, a másik meg egy roma embert vert majdnem halálra, azon mit van mentegeni? A rasszizmust minden tisztességes ember elutasítja, ezért most úgy tűnik, mintha egészen más alapokon állnánk” – mondta Köves Slomó. "Nekem nincsenek elvárásaim Karácsony Gergellyel szemben, de mélységesen csalódtam, hisz ismerem őt" – mondta Köves Slomó. Rámutatott, miszerint mostantól minden fellépés a rasszizmus ellen hiteltelenné válik, hisz a baloldal politikusainak kijelentései-

re, mint amilyen például Kunhalmi Ágnes és Karácsony Gergelyé legitim viselkedéssé válik. "Teljesen átlátszó ez az egész, és ez borzasztó felelőtlen" – állítja a vezető rabbi. Egy későbbi, az Echo TV A nyolcas című műsorában kifejtette továbbá azt is, sajnálatos, ahogy a magyar sajtó egy része abszurd módon elbagatellizálja és mentegeti a Jobbik egyértelműen antiszemita megnyilvánulásait. Hozzátette: az igazi kérdés az, hogy „megvan-e az az erkölcsi alap, hogy együtt induljanak egy választáson vagy nincs” hiszen a Jobbik az egész létét egy rasszista ideológiára építette fel.

Szalai Kálmán, Alapítványunk titkára azt emelte ki egy interjújában, hogy a Jobbik két társelnöke közül az egyik egy volt skinhead, a másik a zsidók listázását felvető antiszemita. „Karácsony Gergely megdöbbenően magyarázkodik, csakúgy mint a demokratikus ellenzék más vezetőinek és véleményformálóinak kettős beszéde végtelenül kínos és káros, mert akarva akaratlanul olyan közszereplőket, nyilatkozatokat és nézeteket legitimálnak, amelyek a történelem legsötétebb időszakait idézik.” – közölte a Tett és Védelem Alapítvány titkára.

Bodnár Dániel, a TEV kuratóriumának elnöke a 168 órában arról írt, „zavarba hozni ilyen ügyekkel csak azt lehet, akinek ezzel kapcsolatban nincsenek szilárd, megingathatatlan elvei, politikai értékválasztásai, olyanok, amelyek állandó és általános igazodási pontot jelenthetnek bizonyos ügyek megítélésékor.” Hozzátette azt is, hogy meglehet, hogy Karácsonyt nem készítették fel az interjúra, majd felteszi a kérdést: „tényleg, a szakértők nem készítették fel? Erkölcsi kérdésekben, mint amilyen az antiszemitizmushoz való viszony is, nem stúdióstratégiára, hanem fundamentumokra volna szükség.”

Karácsony Gergely saját Facebook-oldalán reagált az interjúra. Mint írta, sok kérdést kapott az interjú után, ezért jobbnak látta elmondani mit gondol a Jobbikról. Azt írta, egész életében küzdött a rasszizmus, a kirekesztés minden formája ellen és nem fogja eltűnni, hogy „Bayer Zsolt sorozó, gyűlölködő pártja és elbarátai adjanak leckét nyitottságból és toleranciából.” Véleménye szerint „a Jobbik múltjában szörnyű dolgok vannak, de a párt az utóbbi években sokat

változott. Szerencsére nem nekem, hanem a választóknak kell majd eldönteni, mennyire érzik hűtesnek e változást.” Hozzátette, a politika az emberekről szól és a Jobbik szavazói változást akarnak Budapesten, és változást akarnak az országban. Ő pedig a változást akaró budapestieket fogja képviselni.

Egy későbbi nyilatkozatában Karácsony hozzátette azt is, súlyos hibát követett el és bocsánatot kért mindenkitől. „Természetesen én is elfogadhatatlannak tartom az állampolgárok politikai célzatú listázását” – erősítette meg hozzátéve, hogy mégis durva antiszemitizmusnak tartja az ilyesmit.

Az esetről egyébként egy olasz napilap, a Libero is beszámolt. Groteszknak és bizarrnak nevezte a magyar baloldali ellenzéki erők és a Jobbik szövetségét a Libero olasz napilap cikke, amely szerint a zöldek, liberálisok és szocialisták a zsidókat listázni akaró szélsőségeseknek „udvarolnak”.

*A Jobbiknál Szávayt
az a Bencsik váltja,
akitől szintén nem áll távol
az antiszemitizmus*

Forrás: mandiner.hu; hirtv.hu

2019. február 18; 22; 25. Tavalay került ki egy hangfelvétel – melyről Alapítványunk is beszámolt – melyen a jobbikos képviselő, Szávay István azzal hancegett, hogy megvert egy zsidó nőt. Szávay lemondott parlamenti mandátumáról, őt Bencsik János, a párt budapesti elnöke váltotta a parlamentben.

Eskütétele után a sajtó korábbi megnyilvánulásából idézett. Megjegyezték, hogy írásai rendszeresen megjelentek a Jobbikhoz szorosan kötődő Barikád hetilapban. 2012-ben több cikkben próbálta védeni a zsidók listázását szorgalmazó Gyöngyösi Mártont. Egy másik cikkben például ő maga listázta azokat az amerikai-izraeli kettős állampolgárokat, akik miatt szerinte „izraeli ügynökök” markába került Amerika.

De olyan eset is volt, amikor egy cikkében arról írt, hogy Izrael a faji diszkrimináció iskolapéldája, ugyanis „a zsidó állam 2003-ban olyan jogszabályt fogadott el, amely megtagadja a házasság útján szerzett állampolgárságot az iraki, iráni, szíriai, libanoni, líbiai, szudáni, jemeni, afganisztáni, pakisztáni és palesztin la-

kosoktól”. Bencsik megállapította: „a világon az egyik legkirekesztőbb állampolgársági törvénye minden kétséget kizáróan Izraelnek van”. Szerinte „ehhez képest a Gyöngyösi Márton jobbkios képviselő azt vetette fel a magyar Országgyűlésben, hogy érdemes lenne felmérni – nem kitiltani, lemondadni, megfosztani: felmérni – az országot vezető izraeli-magyar kettős állampolgárokat” Ezzel szemben Gyöngyösi Márton a zsidó származású emberek listázását szorgalmazta a parlamentben.

Bencsik, Simor András volt jegybankelnök lányának óvodaalapításával kapcsolatban írt cikkének címe is árulkodó. „Zsidó

óvodába folytak Simor milliói?” – tette fel a kérdést.

2013-ban még élénken foglalkoztatta a jobbkiosok politikai érdeklődését a Budapest Pride is. Ennek kapcsán is sikerült megtalálni a zsidó szálat. Témában írt cikkének címe: „Zsidó istentisztelet és »pina-projekt« a Budapest Pride-on”.

Bencsik a HírTV-nek azt nyilatkozta, hogy sosem tett korábban bárki számára sértő megnyilvánulásokat. A képviselő szerint, ezek a kijelentések csak kiragadott mondatok és a teljes cikket elolvasva továbbra is vállalhatónak tartja régi írásait is.

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

*Gerő András: Kóser az antiszemita,
ha zsidó a származása?*
Forrás: azonnali.hu

2019. február 2. Gerő András cikkében ismételtelen kijelenti korábban hangoztatott véleményét, miszerint: „*Nem vitatva, hanem elismerve Füst Milán irodalmi jelentőségét... a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület (Mazsike) keretében működő Füst Milán Páholy nevét meg kellene változtatni*”.

Ismert Füst Milánról, hogy lekezelően nyilatkozott a zsidó vallásról, elhatárolódott a zsidó kultúrától, a magukat zsidónak valló emberek iránt sem viseltetett túl nagy szeretettel, és katolikussá is vált.

Mindezt azért érezte fontosnak a szerző ismételtelen közéleti vita tárgyává tenni, mert a Mazsike alapszabályában még mindig az szerepel, hogy ez a szerveződés „keretet nyújt

a Magyarországon élő zsidók számára identitásuk pozitív megélésére”. Füst Milán, ahogy a szerző említi, „*nem az a logó, amely ezt a célt segíti*”.

Gerő idézi a Mazsike e tárgyban kiadott közleményét, melyben Füst Milán Naplójáról azt írják: „... *egy önmagával is viaskodó, tépelődő úrnak saját zsidóságával (sic!) is kételkedő, önostorozó, a zsidó közösséggel szembeni kritikus sorai olvashatók.*”

Gerő következtetése Füst Milánnal kapcsolatosan: „...*baloldali és származását tekintve zsidó, akkor beszélhet antiszemitaül is*”, hozzáteszi, ez nem kellő ok egy, a zsidók számára pozitív identitás megélését célul tűző szervezet számára, hogy megváljon a névétől. Gerő végkövetkeztetése az, hogy a Mazsikének nehéz lesz azt mondani, hogy a „*zsidóellenesség tekintetében nem alkalmaznak a baloldalra és a jobboldalra vonatkozó kettős mércét*”.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Soltész Miklós: „Izraelben nem kérték számon rajtunk a sorozást”
Forrás: magyarhirlap.hu

2019. február 4. Interjút adott a Magyar Hírlapnak Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára. Ebben arról beszélt, hogy „Európában megindult az iszlám térnyerése, amire viszont nem figyelnek oda. Csak Franciaországból néhány év alatt tízezrek vándoroltak ki Izraelbe, közben az említett körök Magyarországot vádolják antiszemitizmussal. Aki minket antiszemitizmussal vádol, az vagy nem ismeri a szó jelentését, vagy valamilyen tudatmódosító szer hatása alatt áll.” Hozzátette, tárgyalt David Lauval, Izrael askenázi főrabijával, „aki a vallásügyi miniszterhez hasonlóan, már-már zavarba ejtő módon dicsérte hazánkat, illetve a magyar kormány hozzáállását, mind a zsidó közösségek és felekezetek támogatása, mind az antiszemitizmus elleni küzdelem vagy a holokauszttagadás büntető törvénykönyvi szankcionálása terén.” Az államtitkár izraeli látogatásáról és a főrabival folytatott megbeszéléséről január havi jelentésünkben foglalkoztunk.

Takács Szabolcs: „Az antiszemitizmus semmilyen formája nem válhat politikai érdekből szalonképpé Európában”
Forrás: MTI

2019. február 6. „A jelenlegi kormány az egyetlen hiteles politikai erő ma Magyarországon, amely kiáll a zsidó közösségek védelmében és fellép az antiszemitizmus ellen” – jelentette ki Takács Szabolcs Pozsonyban, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet konferenciáján.

Takács Szabolcs kiemelte: már 2015-ben, a Nemzetközi Holokauszt Emlékezet Szövetség (IHRA) elnökeként is tapasztalta a zsidóellenesség fundamentalista bevándorlók miatti növekedését. Az államtitkár beszédében Benjamin Netanjahu izraeli miniszterelnököt idézte, aki európai látogatása során úgy fogalmazott: "Vannak még antiszemita mozgalmak. Ezek egy része hagyományos antiszemitizmus, egy részük azonban az anarchista, baloldali antiszemitizmus új elegye, amely kéz a kézben jár a radikális iszlámmal."

A magyar kormány ezzel szemben kiemelten védendő értéknek tekinti a zsidók és a keresztények békés együttélését Magyarországon, zéró toleranciát hirdetett az antiszemitizmus ellen, bevezette a holokauszt emléknapot és számos törvényt alkotott, hogy fellépjen a zsidógyűlölet minden formája ellen – sorolta a politikus.

Takács Szabolcs emlékeztetett: az uniós állam- és kormányfők 2018. december 21-én elfogadott nyilatkozata a magyar miniszterelnök kezdeményezésére kifejezetten a zsidó közösségek és intézmények védelmére szólít fel, a magyar kormány pedig évi több mint 500 millió forinttal támogatja az európai antiszemitizmus monitorozására létrehozott Tett és Védelem Ligát. A zsidóság teljes biztonságban élhet Magyarországon és mindig számíthat a kormány támogatására és védelmére – zárta felszólalását az államtitkár.

Az antiszemitizmus-definíció alkalmazásának előmozdításáról határozott a kormány
Forrás: MTI

2019. február 18. A Nemzetközi Holokauszt Emlékezet Szövetség (IHRA) keretében kidolgozott antiszemitizmus-definíció alkalmazásának előmozdításáról határozott a kormány. Az erről szóló kormányhatározat megjelent a Magyar Közlönyben.

Ebben rögzítik: a kormány kiemelt feladatának tekinti, hogy minél szélesebb körben megismertesse a zsidóság történelmét és hagyományait, „mivel meggyőződése, hogy ezen ismeretek terjesztése lehetőséget ad az antiszemitizmus és az ehhez kapcsolódó negatív nézetek visszaszorítására is”. A kormány emlékeztet továbbá arra, hogy „zsidó

polgártársaink méltóságának és biztonságának védelme érdekében politikájában zéró toleranciát hirdetett az antiszemita jelenségekkel és megnyilvánulásokkal szemben”.

A kormány egyetért azzal is, hogy a Nemzetközi Holokauszt Emlékezet Szövetség keretében kidolgozott antiszemitizmus-definíció megfelelően irányadó az antiszemitizmus elleni küzdelemben – tették hozzá.

A kormányhatározat egyebek mellett rögzíti, hogy a szakminisztériumoknak, valamint a legfőbb ügyésznek és az Országos Bírósági Hivatal elnökének meg kell vizsgálnia a Nemzetközi Holokauszt Emlékezet Szövetség keretében kidolgozott antiszemitizmus-definíció beillesztésének lehetőségét az oktatási programokba, a bírák és ügyészek képzésébe.

Szijjártó Péter: Magyarország egyik alappillére a biztonság

Forrás: 888.hu; jpost.com

2019. február 21. Interjú adott a Jerusalemi Postnak Szijjártó Péter külügyminiszter. Ebben újfent elmondta, hogy szerinte

nincs antiszemitizmus a Soros-ellenes megnyilvánulásokban. *„A legfőbb probléma Soros Magyarországra és Európára vonatkozó víziójával van, de zsidó származásával nincs”* – mondta.

Kiemelte, hogy a kormány büszke lehet a teljesítményére, amikor az antiszemitizmus elleni harcról van szó. *„Zéró toleranciát hirdettünk az antiszemitizmus ellen. Igazán büszkék vagyunk arra, hogy Magyarországon található Közép-Európa legnagyobb zsidó közössége [...] ha Budapestre jössz, akkor megtapasztalhatod a pezsgő kulturális életet, és azt is, hogy nincs szükség öőrökre és fegyverekre a zsinagógák és a kulturális események biztosításához – emelte ki Szijjártó Péter a biztonságot.*

A készülõben lévõ budapesti Sorsok Házával kapcsolatban elmondta, hogy a projekt körüli vitákat úgy oldották meg, hogy a magyar és az izraeli kormányfõ felállított egy-egy csapatot mindkét ország részérõl, akiknek megállapodásra kell jutnia a holokausztmúzeummal kapcsolatban. *„Számunkra fontos, hogy minden oldalról az érintettek számára megfelelõen közelítsük meg a kérdést”* – mondta Szijjártó.

HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK

A MAGYARORSZÁGI

ANTISZEMITIZMUSRÓL

A Zsidó Világkongresszus elnöke aggódik a magyar baloldal miatt
Forrás: MTI

2019. február 11. A Zsidó Világkongresszus elnöke, Ronald S. Lauder aggodalmát fejezte ki, amiért a magyar baloldali ellenzéki pártok a Jobbikkal szövetkeznek – utalva ezzel a jelentésünkben is feldolgozott Karácsony Gergely-féle interjúra is. A párt a Zsidó Világkongresszus elnöke szerint továbbra is antiszemita eszméket dédelget. *„Az elmúlt hónapokban többször hallottam, hogy egyes magyarországi ellenzéki politikusok hajlandók összefogni a szélsőséges Jobbikkal. Néhány évvel ezelőtt a Jobbik antiszemita, rasszista és idegengyűlölő retorikával és ideológiával bírt, egyes tagjai és vezetői a mai napig ilyen ügyekkel sározódnak be”* – emlékeztetett Lauder, hozzátéve, hogy a Jobbik nem távolodott el antiszemita gyökereitől, s nem tett semmit, hogy megakadályozza az antiszemitizmus és a rasszizmus folyamatos megnyilvánulását egyes politikusainál. *„Amíg a Jobbik hitelt érdemlően nem változik meg, minden magyar politikai párt számára veszélyes, hogy szövetkezzen ezzel a szélsőséges párttal, s nem engedhető meg, hogy a Jobbik bekerülhesen a magyar politika fősodrába”* – tette hozzá Lauder a Zsidó Világkongresszus portálja szerint.

A helyettes államtitkár visszautasította az antiszemitizmus vádjait
Forrás: 24.hu; hvg.hu;
theguardian.com

2019. február 13. A Miniszterelnökség civil és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára február elején a brit zsi-

dó közösségekkel találkozott. Erről derültek ki most részletek, miután Marie van der Zyl, a Board of Deputies of British Jews (BOD) elnöke nyilvánosságra hozott egy levelet, amelyet Szalay-Bobrovniczky írt neki.

A február 8-i találkozón a BOD képviselői több problémát is felvetettek a magyar kormány zsidókkal szemben tanúsított viselkedése miatt, például azt, hogy véleményük szerint rendszeresen használnak antiszemita toposzokat, mint a Stop Soros! kampány esetén, és próbálják kisebbiteni a magyar történelmi személyek szerepét a holokauszt lebonyolításában. A BOD ezen felül amiatt is bírálta a kormányt, ahogy a muszlimokkal és a migránsokkal szemben viselkedik.

Szalay-Bobrovniczky egy Van der Zylnek írt e-mailben visszautasította a vádakát. *„Ismételten határozottan visszautasítom az antiszemitizmus vádját, különösen Orbán Viktor miniszterelnökkel szemben. (...)”*

Budapestre látogatott Frans Timmermans
Forrás: origo.hu; hirtv.hu

2019. február 15. Budapestre látogatott az Európai Bizottság alelnöke, Frans Timmermans, aki azért érkezett Budapestre, hogy részt vegyen az MSZP kongresszusán. *„Én vagyok az egyik legnagyobb antiszemitizmus elleni harcos Európában, és ezt folytatni is fogom”* – mondta Timmermans. Elmondta azt is, hogy továbbra is fel fog lépni mind a nyílt, mind a rejtett antiszemita beszéd ellen, amit vezető politikusok folytatnak. Egy másik interjúban hozzátette: szociáldemokrata vezetőként soha nem fogadná el a szélsőjobb támogatását, az antiszemitizmus pedig nem tolerálható egy politikai mozgalomban – mondta el a Hír TV-nek.

EGYÉB HÍREK

*A Nézőpont Intézet kutatása szerint
a Jobbik továbbra is a legradikálisabb párt*
Forrás: MTI

2019. február 20. A magyarok 43 százaléka szerint a Jobbik a leginkább rasszista, 33 százaléka szerint a leginkább antiszemita és 28 százaléka szerint a legradikálisabb párt Magyarországon – közölte a Magyar Nemzet számára készített közvélemény-kutatása alapján a Nézőpont Intézet az MTI-vel.

A közleményben azt írták, 2018 júliusa óta tíz százalékponttal többen gondolják, hogy az antiszemitizmus és 11 százalékponttal többen, hogy a rasszizmus tulajdonságaival leginkább a Jobbik jellemezhető a magyar pártok közül. Erről valószínűleg az elmúlt fél évben kirobbant közéleti botrányok tehetnek – vélekedtek. Hangsúlyozták azt is,

a többi párt egyik jelző esetében sem ért el tízszázalékos eredményt.

A felmérés kitért arra is: a baloldali szimpatizánsok 41 százaléka tartja leginkább rasszistának, 33 százaléka antiszemitának és 36 százaléka radikálisnak a Jobbikot. A budapestiek 44 százaléka gondolja úgy, hogy a Jobbik a leginkább antiszemita, 50 százaléka, hogy a leginkább rasszista, és 35 százaléka, hogy a leginkább radikális – írták.

A Nézőpont Intézet közvélemény-kutatása 2018. január 25. és 29. között ezer ember megkérdezésével készült. A minta reprezentatív a 18 évesnél idősebb lakosságra nem, kor, régió, településtípus és iskolai végzettség szerint. Ezerfős mintanagyság és 95 százalékos megbízhatósági szint esetén a maximális mintavételi hiba 3,1 százalék.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ELJÁRÁSBAN KEZDEMÉNYEZETT ÜGYEI

*Feljelentés önkényuralmi jelkép
használatára miatt*

Forrás: Tett és Védelem; index.hu

2019. február 19. Mint arról e havi jelentésünkben beszámoltunk, idén, bár a rendőrség a Várból kitiltotta a Becsület/Kitörés napi náci megemlékezést, azt – az ehhez kapcsolódó túrával – mégis megtartották Budapesten. A Börzsöny Akciócsoport szervezésében az idei évben február 9-10-én került sor az ún. Kitörés Emléktúrára. Az

index.hu beszámolója szerint egy vélhetően német állampolgárságú személy a Budapest XII. kerületben, a Normafát követő és a Csacsi-rétet megelőző szakaszától kezdve horogkeresztes zászlóval a kezében teljesítette a túrát.

Az írásban a szerző beszámol arról is, hogy az ismeretlen személy a horogkeresztes zászlót közterületen is használta.

A fentiek miatt Alapítványunk feljelentést tett a BRFK XII. kerületi Rendőrkapitányságon.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A *Kategória* rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
1.	február 2.	Gerő András: Kóser az antiszemita, ha zsidó a származása?	Közösségi hírek, reakciók
2.	február 4.	Soltész Miklós: „Izraelben nem kérték számon rajtunk a sorozást”	Hivatalos és civil reakciók
3.	február 5-7; 11; 14-15.	Karácsony Gergely szerint vállalható a Jobbik	További gyűlöletcselekmények
4.	február 6-7.	Náci karlendítés a Fidelitas videóján?	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
5.	február 6.	Takács Szabolcs: „Az antiszemitizmus semmilyen formája nem válhat politikai érdekből szalonképessé Európában”	Hivatalos és civil reakciók
6.	február 8-9; 15; 19.	Idén is volt Becsület napja rendezvény Budapesten	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
7.	február 11.	A Zsidó Világkongresszus elnöke aggódik a magyar baloldal miatt	Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról
8.	február 13.	A helyettes államtitkár visszautasította az antiszemitizmus vádjait	Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról
9.	február 15.	Burkolt zsidózás az Echo TV-n	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
10.	február 15.	Budapestre látogatott Frans Timmermans	Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról
11.	február 16; 19-20.	Az Echo TV-s zsidózás után jobbikosokról kerültek ki felvételek	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
12.	február 16-17.	Csendőrnapi megemlékezés Debrecenben	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
13.	február 18.	Az antiszemitizmus-definíció alkalmazásának előmozdításáról határozott a kormány	Hivatalos és civil reakciók
14.	február 18; 22; 25.	A Jobbiknál Szávayt az a Bencsik váltja, akitől szintén nem áll távol az antiszemitizmus	További gyűlöletcselekmények

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
15.	február 19.	Feljelentés önkényuralmi jelkép használata miatt	TEV hivatalos eljárásban kezdeményezett ügyei
16.	február 20-21.	Bayer Zsolt betelefonálójával együtt nevetett egy zsidó viccen	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
17.	február 20.	A Nézőpont Intézet kutatása szerint a Jobbik továbbra is a legradikálisabb párt	Egyéb hírek
18.	február 21.	Szijjártó Péter: Magyarország egyik alappillére a biztonság	Hivatalos és civil reakciók
19.	február 27.	Antiszemita falfirka egy hirdetésen	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtsük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1082 Budapest, Baross utca 61.

Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)
- Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 Audit of Anti-Semitic Incidents.
- CEJI, 2012. Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához. Facing Facts! projekt.
- Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. Hate Crime. Impact, Causes and Responses. London: SagePublications.
- Community Security Trust (CST). 2013. Antisemitic Incidents Report 2012.
- Levin, Jack és McDewitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.
- OSCE/ODIHR. 2009a. Hate Crime Laws. A Practical Guide. Varsó: OSCE/ODIHR.
- OSCE/ODIHR. 2009b. Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region. Varsó: OSCE/ODIHR.
- Perry, Barbara. 2001. In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes. New York: Routledge.
- Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány. Budapest: TASZ.
-

IMPRESSZUM

Kiadó: Szalai Kálmán ügyvezető igazgató,
Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.

Szerkesztők: Nádasi Krisztián vezető kutató,
Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoport
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, a Tett és Védelem Alapítvány
és a Brüsszel Intézet jogi képviselője
Bodó Gábor kutató, Brüsszel Intézet
Monitoring Csoportjának tagja
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

Támogatás: **Bodnár Dániel** filozófus,
Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak,
a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő
irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a
jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag
a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a
forrás pontos megjelölésével.

2019 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

1052 Budapest, Baross utca 61.
+36 1 267 57 54, +36 30 207 5130
<http://www.tev.hu>
info@tev.hu

